

הפלוזיזה במערוזייה

קשה לעבור בשתיקה על שערוריית שידורי יום-העצמאות, כפי שהשתקפו במסך הקטן. לעומת שידורי השנה שעברה, שגיתת בהם יד מתכננת ומכוונת ושהושקע בהם מאמץ רב, היו שידורי השנה תפלים, בעלי יומרות ללא כוונה, וניכר שאם הושקע בהם איזשהו מאמץ, הוא היה קטן יותר מהמאמץ המושקע ביום-שידורים רגיל.

האחראי לשידופן השידורים הוא מנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה, שבאותה תקופה היה גם מנהל הטלוויזיה כולה, מרדכי ("מרט") קירשנבאום. אולם נראה כי הטלוויזיה כבר קטנה על קיר שגבאום. אחרי הצלחת הרביעי שלו, ערוץ 2, שבו נחטפים ממש הכרטיסים, עמוס קירשנבאום בהצעות עבודה עם משכורות-הרעב גדול בצידן, והטלוויזיה עם משכורות-הרעב שהיא משלמת שוב אינה מעניינת אותו. אחראי נוסף הוא, כמובן, מנהל הטל-וויזיה, ארנון צוקרמן, ששהה בחוץ-לארץ, ולא דאג כלל לשאול מה טיב השידורים שיהיו ביום העצמאות. עוד לפני שייצא.

שידורי ערב יום-העצמאות נפתחו בשידור ישיר של הדלקת המשואות בהר הרצל. השידור, כמו הטקס, היה באנאלי

מראיין עידם היתקלות בעת המישפט

ומשעמם, אך טענת מנהליהטלוויזיה היא, שזה המס שהם חייבים לשלם לחג. קונצרט החג לא היה, כמובן, שידור ישיר מתיאטרון ירושלים, אלא קונצרט שכבר שודר לפני שנתיים. החידוש שבו היה, שבעלי מקלטים ציבעוניים היו יכולים לשמוע את המוסיקה ציבעונית. כולה מהדורת חג היתה מוקדשת כולה לראיון המיוחד עם חיים יבין (ראה מסגרת). כל יתר הידיעות התרכזו סביב נושא אסירי-ציון, והכינו את הרקע לראיון המיוחד.

ליל העשרים של יהושע סובול, שהיה צריך להיות התוכנית המרכזית של שידורי החג, היה כישלון, ולא רק של סובול. יתכן והיה קשה להתמודד מהבחינה הטל-וויזיונית עם המחזה על ביתניה, אולם אם יכולה היתה להיות התמודדות כזו, נכשל בה הבמאי אנטואן פאלה. העומק הבימתי שהושג בתיאטרון חיפה, שהציג את המחזה, נמחק כליל על המסך הקטן. התוכנית היחידה שהיתה שווה-צפיה בערב יום-העצמאות היתה ציונוני הדרן, שצולמה בצוותא. אך מה לעשות, ותוכנית זו היתה תוכנית-ירדני ביוסדה, והטלוויזיה רק לקחה עליה טרמפ וציילמה אותה. אין צורך להתייחס כלל לשידורי יום-העצמאות עצמו. די לציין שהטלוויזיה פתחה את השידורים ב-10 בבוקר, ונתנה גיבוב של תוכניות, מהן סרטונים קנויים לילדים, שידור משעמם של הדין התנ"ך לנוער, ותוכניות חוזרות. די לציין שהי תוכנית המעניינת ביותר ביום-העצמאות היתה חצייהשעה של הסרטים המצויירים. השידור המרכזי של מוצאי יום-העצמאות, כאשר הכל יושבים בבית נחים, לאחר המסיבות ופטישיהפלטיק של הערב הן קודם, היה שידור הסרט ההקנה של אבי נשר ושרון הראל. יש שאהבו את

ראיונות ורעיונות

לונדון התחלקו בין השלושה, אולם הרושם שנותר היה כי הממציא, לונדון, עדיף על שלושתם. מרגלית נשר באמצע הדרך, נותרו אגמון ופאר, שהחלו להשתחרר ממורא המצלמות, ובעזרת הכנת שעורי-בית והאינטליגנציה הטבעית שלהם, התחבבו על קהל מסויים וטוב מקרב צופי הטלוויזיה.

ערב שובו של לונדון לתוכנית התפרסם סקר שהוזמן על-ידי רשות השידור, שבו התברר כי אגדת לונדון נופצה. הסקר גילה כי הצופים, מאותם שנשארים ערים עד שעה מאוחרת כדי להתבונן בעלי כותרת, מבכרים את אגמון ואת פאר, שניהם ביחד וכל אחד לחוד, על פני אגדת לונדון.

ראיונו של לונדון עם השחקנית וכלת פרסי-ישראל אורנה פורת בעלי כותרת של היום החמישי האחרון הצדיק את המחקר וגרם לגאיתת גל הנעגועים לאגמון ופאר.

פורת היא לא רק אחת הנשים המקסי-מות בארץ, אלא גם אשה שיש לה הרבה מה לומר. לונדון הצליח לנווט אותה לי-מישור השיטתי והקל. בכל פעם, כשנדמה היה שפורת עומדת לפתח רעיון ולהשיב תשובה מהרמה הראוייה לה, היה לונדון כאילו נבהל ומפסיק אותה, כפי שהוא עושה לכל מראיין טוב שלו.

אולם השיא היה בשאלת לונדון אל פורת: "האם אינך מרגישה אחראית בי-מידתמה למה שקרה במלחמת-העולם השנייה? לזווא? כדי להבין את הסימ-טום בשאלה זו יש להכיר את ההיסטוריה של אורנה פורת — ואותה, לפחות, ידע לונדון.

אורנה פורת, נוצריה ילידת גרמניה, התקוממה בדרך משלה נגד מעשי בני-עמה דאז, עוד בתקופת-המלחמה. אחת

על צופי-הטלוויזיה להתפלל, ש-חיים יבין ימשיך לנהל את מחלקת-החדשות עוד שנים רבות. על פי נסיון העבר, כאשר מסיימים מנהלי-מחלקה זו את תפקידם, הם מקבלים תפקידים אחרים בטלוויזיה. יורם רינן, מי שהיה מנהל-המחלקה, הוא עתה הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה. צבי גיל עושה תוכניות. אלי ניסן, מי שהיה מנהל מחלקה בפועל, הוא שליח רשות-השידור בווישינגטון. על פי המחלקה, יצטרכו למצוא לו תפקיד. יבין, שהיא עיתונאי עוד מהתקופה שלפני הטלוויזיה, עשוי לבקש תפקיד של מראיין. יבין הצטיין כמנהל מחלקת-החדשות, כשם שהצטיין כמגיש חדשות, אך השבוע כאשר לקח על עצמו לראיין את אסירי-ציון שבאו מברית-המועצות, נסתבר שאין זה השטח שלו.

הראיון המיוחד של הטלוויזיה ביום-העצמאות, אשר מספאת חשיבותו החליט יבין לעשותו בעצמו. היה שיעור מאלף איך לא לראיין. המנהל היה בלתי-מקצועי, שאל שאלות שהוכיחו כבר מהשניות הראשונות שאין לו מושג מה לשאול. הוא לא חדר לתוך החיזיה העצומה שעברו, ושכל אדם בישראל רצה להתחלק בה עימם.

הרושם שנותר לאחר הראיון של יבין היה שהוא מצפה לכך שיירדו מישראל. עוד כמה ראיונות כאלה עם יבין, והם ישתכנעו.

את עלי כותרת המציא ירון לונדון. אחר-כך עזב לונדון את התפקיד ועולמם של חסידי עלי כותרת חרב עליהם. את מקומו, וגם זאת לאחר הפסקה ארוכה, מילאו שלושה: דן מרגלית, יעקב ("יענקלה") אגמון ומני פאר. חסידי

הצדק בהגדרה זו. בין שני אישים נכבדים אלה נוצרה כימיה. זה מראיין את זה וההיפך, זה מחמיא לזה וההיפך, זה ממתין במשך שעות ליד ביתו ומישרדו של זה ואילו האחר מסרב להתראיין על-ידי כל מי ששמו אינו שלום קיטל.

יחסים ידידותיים בין ראש-משלה ל-עיתונאי, כמו בין כל שני אנשים, הם דבר יפה וחיובי. אולם כאשר אותם יחסים גורמים לכך שהכתב המדיני היחיד ברשת הרדיו, הכימערט-מוגופוליסטיה, הופך נושא-כליו של מנהיג פוליטי, ושוכח את תפקידו האמיתי — לדווח לציבור המשלם את שכרו — צריך הדבר להדליק אור אדום אצל הממונים על הכתב, ואולי אפילו אצל יועציו של ראש-הממשלה.

אולם כאשר בגלל יחסים אלה מחליט השילטון, בניגוד לכל דיעה ורעה מקצועית, לשלם לאותו כתב, ולהכריח את רשות השידור להעניק לו פרס ולשלוח אותו לווישינגטון, הופכים יחסים אלה פורשת שוחד גלויה ושערוריה ציבורית.

שלום קיטל רצה מאד לנסוע לווישינגטון, ולשרת שם ככתב הטלוויזיה והרדיו. הדבר עורר התנגדות גם ברדיו, שאחידים מראשוני סבורים, שקיטל אינו מתאים לתפקיד זה; אך בעיקר בטלוויזיה. מי שראה את קיטל יודע, כי גם אם היה עיתונאי טוב, אי-

הסרט ויש שלא, אבל כימעט הכל ראו אותו כאשר הוקרן על האקרנים הגדולים עד לפני כמה חודשים. לטלוויזיה אין כל חלק בסרט, מלבד עצם הבחירה שלו, וזו היתה שיקול מוטעה.

הסטוריה של מילחמה

עתה התגלה כי התנגדותו של מנכ"ל הרשות יוסף ("טומי") לפיר לכך, ש-יגאל עילים ינחה את השטח השלישית על האוטונומיה, לא היתה המיפגש הראשון בין השניים. בתביעה המפורסמת, שהגישו כריסטופר מאיו ומיכל אדאמס נגד מעריב, שטען כי שני ידידיהערבים הבריטיים הם אנטי-שמייים, העיד עילים נגד מעריב וטען כי, לדעתו, למרות שהספר הוא אנטי-ציוני, אין הוא אנטי-שמיי. לפי היה רכז המישפט מטעם מעריב, הוא הכין את כל החומר לערוכהדין של ה-עיתון לקראת המשפט.

התוכי של בגין

עיתונאי דבר, נחום ברנע, הכתיר רדיו, שלום קיטל, בחואר: "התוכי הפרטי של מנחם בגין". יש הרבה מן

חסיה, עניזה, שלום ומנחם בגין שליווח בכל מחיר

מראיין לונדון בחזרה לשואה

מתוצאות התקוממות זו היתה עלייתה לארץ והתגיירותה, אם כי, כמובן, לעובדת התאהבותה בבעלה יוסף פורת, הייל הכריגדה היהודית שפגש אותה בגרמניה. היתה משקל לא מבוטל להחלטה לעלות. אולם גם בתוכנית של לונדון הסכימה פורת כי לולא היתה פוגשת ביוסף פורת, היתה עוזבת את גרמניה. שבה לא יכלה להמשיך ולחיות, ומגירת לברית-המועצות. העברית שבפיה של פורת היא אחת ההוכחות לכך שהיא לא רק ישראלית לכל דבר, אלא ישראלית מהסוג הטוב והגדיר. פורת לא עלתה רק בעצמה. מאוחר יותר היא הביאה לארץ גם את אחותה, המתגררת כאן, ואת אמה, לכמה ביקורים.

אשה זו נשאלת על-ידי המראיין, ירון לונדון, השטחי וחסר-האינטליגנציה, אם אין היא מרגישה אחראית לשואה.

אפשר להעלות אותו על המסך בגלל סיבות גופניות. מנהל מחלקת-החדשות, חיים יבין, אף הודיע בזמנו ש,אם קיטל יסע לווישינגטון, אני לא אעלה אותו על המסך". מנכ"ל רשות-השידור דאז, יצחק ליבני, הוועדה שהחליטה על נציגי הרשות בחוץ-לארץ, קבעו כי קיטל לא יסע לווישינגטון, במקומו נבחר כתב-הטלוויזיה לענייני מפלגות, דן רביב. קיטל נבחר לתפקיד נציג הרשות בלונדון, בעוד שצבי לידר, מהרדיו, נבחר להיות נציג הרשות בבון.

ברשות-השידור קיימת החלטה בת שנים אחדות, שלא לשלוח לאותו אתר שני כתבים, מהרדיו ומהטלוויזיה. אלא שכתב אחד ישרת את שניהם. החלטה זו נובעת משיקולים כספיים. כל כתב של הרשות בחוץ-לארץ עולה לקופת משלם המיסים כמיליון וחצי לירות בשנה.

כאשר חזר קיטל, לא מכבר, מאחת מנסיעותיו הרבות עם ראש-הממשלה, התפתחה ביניהם שיחה מאלפת. בגין שאל את קיטל: "אתה נוסע לווישינגטון? קיטל השיב בשלילה וסיפר כי יועד ללונדון. "זו שערוריה", קרא בגין, "כתב מוכשר כמך צריך להיות בווישינגטון!"

בגין לא שכח את השיחה. ימים אחדים לאחר מכן הגיע צילצול-טלפון בהול מ-לישכת שר החינוך והתרבות, זבולון המר, אל דן רביב, מי שיועד לנסוע לווישינגטון. המר הציע לרביב את התפקיד הרם של מנהל-הרדיו. רביב הנהגם עמד לענות בחיוב, אולם אחרי שהספיק לנשום, ביקש זמן לחשוב. התוצאה היתה שרביב השיב בשלילה. הוא הבין, כמו כל איש ששמע על הצעה מפתיעה זו, שהמר אינו מציע לו את התפקיד בגלל כישוריו, אלא כדי לפנות את המקום בווישינגטון למען חביבו של בגין, שלום קיטל.

בלילה-השבת שעבר ערך רביב את מסיבת-הפרידה שלו לידידיו בארץ, ונסיעתו לווישינגטון היא עובדה.

אך אין זה מרתיע את הצמד בגין-קיטל. לפתע החליט מנכ"ל רשות-השידור, יוסף ("טומי") לפיר, החייב את עובדת מנכ"לותו לבגין יותר מאשר לכל איש אחר, לשנות את כל החוקים. על-פי התלטה של לפיד צריכים להיות בווישינגטון שני כתבים, של הרדיו ושל הטלוויזיה. בלונדון אין הכרח שיהיה כתב, מפני שצבי לידר מבון יוכל לספר גם על לונדון. מנחם בגין רוצה, שלום קיטל ייסע, והציבור ילם.